

पर्यायशैक्षणिकयोजना

नवेम्बर्मासः 2021-2022

षष्ठकक्ष्या (6th Standard)

तृतीयभाषा संस्कृतम्

(Third Language Samskruta)

पर्यायशैक्षणिकयोजना 2021-22

षष्ठकक्ष्या (6th Standard) नवेम्बर्मासः (Month: November 2021) तृतीयभाषा संस्कृतम् (Third Language Samskruta)

क्रमसङ्ख्या	मासः / सप्ताहः Month/Week	अधिगमफलानि Learning out come	निर्देशात्मकक्रियाकलापाः Activity	मौल्यमापनक्रियाकलापाः Evaluation activity
1	नवेम्बर् मासः November 2021 प्रथमसप्ताहः लभ्यावधयः – 4	चैत्रोत्सवः		
	क्रियाकलापः –1	* षड् ऋतूनां ज्ञानम् ।	* छात्राणां कृते भारते विद्यमान-उत्सवविषये प्रश्नकरणम् ।	* उत्सवदिनाङ्कं तिथिं वा उक्त्वा ते उत्सवनाम जानन्ति वा इति मौल्यमापनम् ।
	क्रियाकलापः –2	* उत्सवादीनां परिचयः । * द्वादशमासानां ज्ञानम् । * पञ्चाङ्गपुस्तकस्य परिचयः ।	* प्रस्तुतपाठस्य स्पष्टतया पठनम् । * चैत्रादिद्वादशमासानां तथा प्रतिमासं आचर्यमाण- उत्सवानां पट्टिकानिर्माणम् ।	* मासानां नाम्नावगमनम् । पञ्चाङ्गदर्शनं च ।
	क्रियाकलापः –3	चैत्रोत्सवस्य आचरणे औचित्यम् ।	* पञ्चाङ्गं दर्शयित्वा तत्पठनाभ्यासः । * निम्बगुडमिश्रणकरणम् । आरोग्यरक्षणे तस्य योगदानम् ।	* उत्सवाचरणे स्वानुभवकथनम् ।

क्रमसङ्ख्या	मासः / सप्ताहः Month/Week	अधिगमफलानि Learning out come	निर्देशात्मकक्रियाकलापाः Activity	मौल्यमापनक्रियाकलापाः Evaluation activity
2	नवेम्बर् मासः द्वितीयसप्ताहः लभ्यावधयः - 4	काकस्य मूर्खता		
	क्रियाकलापः -1 क्रियाकलापः -2 क्रियाकलापः -3	हंसकाकयोः भेदः । काकस्य मूर्खतायाः ज्ञानम् । लट्लकारस्य परिचयः ।	विविधपक्षिणां विषये प्रश्नकरणम् । अध्यापकः स्पष्टतया पाठं पठति । छात्राः अनुवदन्ति । कथाद्वारा पाठसारांशकथनम् । वर्तमानकालस्य परिचयं कृत्वा पुरुष-वचनेषु वैविध्ये क्रियापदानां रूपपरिचयः ।	पक्षिणां चित्रप्रदर्शनद्वारा संस्कृतेन नामवाचनम् । प्रतिच्छात्रं प्रस्तुतपाठस्य कथां वदति । कण्ठपाठद्वारा मौल्यमापनम् ।

<p>अभ्यासपत्रिका - 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) युगादिः कदा आचर्यते ? 2) गृहस्य ज्येष्ठः किं पठति ? 3) युगादिदिने कस्य मिश्रणं खादन्ति ? 4) कस्मिन् मासे सस्यानि विकसन्ति ? 5) पिकः कथं कूजति ? 	<p>अभ्यासपत्रिका - 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) काकः किं पश्यति ? 2) हंसस्य वर्णः कः ? 3) काकः कुत्र गच्छति ? 4) काकः केन शरीरं प्रक्षालयति ? 5) कस्य देहे तीव्रवेदना भवति ?
--	---

क्रमसङ्ख्या	मासः / सप्ताहः Month/Week	अधिगमफलानि Learning out come	निर्देशात्मकक्रियाकलापाः Activity	मौल्यमापनक्रियाकलापाः Evaluation activity
3	नवेम्बर् मासः तृतीयसप्ताहः लभ्यावधयः - 4	सङ्ख्याः		
	क्रियाकलापः -1	सङ्ख्याज्ञानम्	विंशतिपर्यन्तं संस्कृतसङ्ख्यानां चित्रदर्शनपूर्वकं वाचनम् । पूर्वादि-अष्टदिशां अभिनयद्वारा परिचयः । घटीप्रदर्शनेन समयबोधनम् ।	सङ्ख्याक्रीडा ।
	क्रियाकलापः -2	दिग्ज्ञानम्		दिग्दर्शनक्रीडा ।
	क्रियाकलापः -3	समयज्ञानम्		दिनचर्याकथनम् ।
4	नवेम्बर् मासः चतुर्थसप्ताहः लभ्यावधयः - 4	त्यागमूर्तिः रन्तिदेवः		
	क्रियाकलापः -1	गद्यपठनम् । त्यागविषये ज्ञानम् ।	अध्यापकस्य आदर्शवाचनं छात्राणाम् अनुवाचनं च । रन्तिदेवस्स्य अतिथिपूजनविषये अध्यापकः वर्णयति ।	पाठपठनम् । स्वगृहे के के अतिथयः आगच्छन्ति इति छात्राः
	क्रियाकलापः -2	अतिथिसत्कारस्य महत्त्वम् ।		

	क्रियाकलाप: -3	स्वजीवने त्यागस्यमहत्त्वज्ञानम् ।	अध्यापकः पाठसारांशकथनद्वारा त्यागगुणविषये प्रेरणादानम् ।	वदन्ति । त्यागविषये स्वानुभवकथनम् ।
--	----------------	-----------------------------------	---	--

अभ्यासपत्रिका – 3 1) _____ नेत्रे । 2) सूर्यः कस्यां दिशि उदेति ? 3) शिवस्य कति नेत्राणि सन्ति ? 4) चतुर्मुखः कः ? 5) त्वं कदा उत्तिष्ठसि ?	अभ्यासपत्रिका – 4 1) रन्तिदेवः कः ? 2) दरिद्रः किं याचति ? 3) अतिथिः कथं गच्छति ? 4) एकस्मिन् रन्तिदेवः किं किं प्राप्नोति ? 5) त्यागमूर्तिः इति कः प्रसिद्धः ?
---	---

अभ्यासपत्रिका	अङ्काः -20
1. एकवाक्येन उत्तरं लिखत । 5x1=5 1. चैत्रोत्सवः किमिति प्रसिद्धः ? 2. काकः किं पश्यति ? 3. कः जलं प्रार्थयति ? 4. त्यागमूर्तिः इति कः प्रसिद्धः ? 5. जनाः उषःकाले किं कुर्वन्ति ?	

2. संयोज्य लिखत । 5x1=5

अ	आ
6. चैत्रमासः	धान्यानि
7. हंसः	याचकः
8. नव	श्रीरामोत्सवः
9. पुष्यमासः	श्वेतः
10. दरिद्रः	सङ्क्रान्ति-उत्सवः

3. रिक्तस्थानं पूरयत । 6x1=6

11. काकस्य वर्णः --- ।
12. सर्वे --- मिश्रणं खादन्ति ।
13. --- पाण्डवाः ।
14. 2.30=----- ।
15. रन्तिदेवः दानं ----- ।
16. तोरणैः --- अलङ्कारं कुर्वन्ति ।

4. मातृभाषया उत्तरं लिखत । 2x2=4

17. काकस्य मूर्खताविषये लिखत ।
18. रन्तिदेवस्य त्यागगुणं वर्णयत ।

